

"ရွှေပြောင်းပျားမွေးမြူနည်းစနစ်ဖြင့်ဝတ်မှုန်ကူးဝန်ဆောင်မှုအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်ဖို့"

နန်းနွယ်အောင်

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကထားသောနိုင်ငံဖြစ်သည့် အလျောက်နိုင်ငံ၏ နေရာအနှံ့ အပြားတွင် ရာသီအလိုက်သီးနှံစိုက်ခင်းများ၊ ဆီထွက်သီးနှံစိုက်ခင်းများ၊နှစ်ရှည်/နှစ်တိုသီးပင်စားပင်များ၊ သစ်တောပင်များဖြင့် အမြဲစိမ်းလန်းစိုပြေလျက်ရှိသလို၊ နေရာအနှံ့အပြားခရီးသွားလာသူများ၏ အမြင်အာရုံတွင် စိမ်းလန်းသောစိုက်ခင်းများနှင့်အတူ သစ်သားပုံးဖြူဖြူကလေးများအား ဒွန်တွဲလျက်မြင်တွေ့ဖူးကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းမှာရွှေပြောင်းပျားမွေးမြူရေးသမားများ၏ ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေးအုံများဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ခေတ်မီနည်းစနစ်ဖြင့်မွေးမြူလျက်ရှိသော ပျားမျိုးမှာကိုင်းတွယ်ရလွယ်ကူသော၊ ညင်သာသိမ်မွေ့သော၊ ပျားရည်စုဆောင်းနှုန်းကောင်းမွန်သောဥရောပပျားမျိုး (Apis mellifera) ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်းတောင်ပေါ်ဒေသများ၌ အောက်တိုဘာလမှမတ်လအတွင်းတွင် ပန်းနှမ်း၊ ဆီမုန်ညင်း၊ နေကြာရိုင်း၊ လိုင်ချီးစသည့်ပျားစာပင်များစိုက်ပျိုးပွင့်ဖူးချိန်ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းဒေသများသို့ ရွှေပြောင်းမွေးမြူလေ့ရှိကြပြီး၊ မြေပြန့်ဒေသ၌မူဒေသတစ်ခုချင်းအလိုက် စိုက်ပျိုးသီးနှံများဖြစ်သောနှမ်း၊ နေကြာ၊ ဇီး(ဆီး)၊ လဲမှိုစသည်တို့ ဖူးပွင့်ချိန်ဖြစ်သည့် ဧပြီလမှ စက်တင်ဘာလ အတွင်းတွင်လည်း ပျားရည်အမြောက်အမြားရရှိနိုင်သဖြင့်ရွှေပြောင်းမွေးမြူကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးပင်များစိုက်ပျိုးစအချိန်၊ ရိတ်သိမ်းစအချိန် နှင့်သဘာဝပေါက်ပင်များမှအစာရရှိမှုနည်းပါးသော နွေရာသီအချိန်များသည်အစာရှားပါးချိန်ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းအချိန်များတွင် သကြားရည်နှင့် ဝတ်မှုန်ဖြည့်စွက်စာများတိုက်ကျွေး၍ အုံ၏ပျားအင်အားကို ထိန်းသိမ်းထားရပါသည်။

ပျားမွေးမြူရာတွင် ပျားများအတွက် အစာရရှိနိုင်မှု၊ရာသီဥတုအခြေအနေ၊ မြေပြင်အခြေအနေ၊ မွေးမြူလိုသည့် ပျားအုံအရေအတွက်နှင့်မွေးမြူထုတ်လုပ်လိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်တို့အပေါ်မူတည်၍ မွေးမြူမည့်စနစ်အားရွေးချယ်ရပါမည်။မွေးမြူနည်းနှစ်နည်းရှိပြီး၎င်းတို့မှာအခြေစိုက်မွေးမြူနည်းနှင့်ရွှေပြောင်းမွေးမြူနည်းတို့ဖြစ်သည်။

မိတ်အောင်ပျားဘုရင်မများ မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ပျားနို့ထုတ်လုပ်ခြင်းများကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်မည်ဆိုပါက အခြေစိုက်မွေးမြူနည်းဖြင့်မွေးမြူနိုင်ပါသည်။ အခြေစိုက်မွေးမြူနည်းမှာ ပျားအုံများအား သင့်လျော်သည့်နေရာတွင် တစ်သမတ်တည်းအခိုင်အခန့်မွေးမြူထားခြင်းဖြစ်သည်။ အခြေစိုက်မွေးမြူရန်အတွက်ပျားစာမပြတ်ရရှိရန်လိုအပ်ခြင်း၊ ပျားစခန်းအဆောက်အဦကောင်းမွန်ခိုင်ခန့်စွာရှိရန်လိုအပ်ခြင်း၊ သန့်ရှင်းသောရေမပြတ်ရရှိရန်လိုအပ်ခြင်း၊ ပျားများအတွက်အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးမှ အတတ်နိုင်ဆုံးကင်းမဲ့၍ လုံခြုံမှုကောင်းမွန်ရန်လိုအပ်ခြင်းစသည့်အချက်တို့ပြည့်စုံရပါမည်။

အခြေစိုက်မွေးမြူခြင်းကြောင့် ပျားအုံများအားရွှေ့ပြောင်းရန်မလိုအပ်သဖြင့် ပျားမွေးမြူရေး ပစ္စည်းများနှင့် ပျားများပျက်စီးမှုနည်းပါးခြင်း၊ ပျားနှင့်ပျားအုံများအား စနစ်တကျသေချာစွာစိတ်ကြိုက် ကိုင်တွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊ ရောဂါကျရောက်မှုဒဏ်၊ သဘာဝဘေးဒဏ်နှင့်လူ၊ တိရိစ္ဆာန်များ၏ နှောင့်ယှက်မှုတို့မှ ကြိုတင် ကာကွယ်နိုင်ခြင်း စသည့်အားသာချက်များရှိပြီး ပျားစာမပြတ်လပ်စေရန် ပျားစာရသီးနှံပင်များအမြဲစိုက်ပျိုးပေးနေခြင်း၊ ပျားမွေးမြူသူများသည် စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာရှိရန်လိုအပ်ခြင်း၊ ပျားစာပြတ်လပ်ချိန် အစာကျွေးရန်လိုအပ်ခြင်း၊ ပျားရည်အမြောက်အမြားထုတ်ယူနိုင်မှုမရှိခြင်း စသည့်အားနည်းချက်များ လည်းရှိပါသည်။

စီးပွားဖြစ်မွေးမြူသူများအတွက် မူရွှေ့ပြောင်းမွေးမြူနည်းစနစ်မှာ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ရာသီဥတုဆိုးဝါးမှုဒဏ်မှရှောင်ရှားခြင်း၊ ပျားစာပြတ်လပ်မှုအခြေအနေအားရှောင်ရှားခြင်း၊ ပျားရည်အမြောက်အမြားထုတ်ယူလိုခြင်း၊ ပန်းဝတ်မှုန်စုဆောင်းလိုခြင်း၊ သီးနှံအမျိုးအစားအလိုက် သီးသန့်ပျားရည်ရယူလိုခြင်း (ဥပမာ-လိုင်ချီးစ်ပျားရည်၊ ဇီး(ဆီး)ပျားရည်၊ နေကြာပျားရည်)၊ သီးနှံအထွက်တိုးစေရန်အတွက် ဝတ်မှုန်ကူးဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း စသည့်အချက်များကြောင့်လည်း ရွှေ့ပြောင်းမွေးမြူခြင်းစနစ်အားကျင့်သုံးကြပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းပျားမွေးမြူရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများအဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်-

(က)ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း။ ။နယ်မြေဒေသအသီးသီး၏ စိုက်ပျိုးသီးနှံအမျိုးအစား၊ သီးနှံပွင့်ဖူးချိန်နှင့် ပျားအုံအတွက် လုံလောက်သည့်ပျားစားကျက်ရှိ/မရှိတို့အား လေ့လာစုံစမ်းခြင်း၊ ပျားစာပြတ်လပ်မှုမရှိစေရန် နေရာဟောင်းနှင့်နေရာသစ်အချိန်ကိုက်ဖြစ်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊ ဒေသန္တရကန့်သတ်ချက်၊ စည်းကမ်း၊ ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်နှင့်ထူးခြားမှုများအား စုံစမ်းခြင်းစသည့်အချက်များအား ကွင်းဆင်းလေ့လာစုံစမ်းထားရပါမည်။ ပျားစခန်းချမည့်ပတ်လည်ရှိစိုက်ခင်းပိုင်ရှင်အားလုံး၏ သဘောတူညီမှုနှင့်ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲမှုအားလည်း ကြိုတင်ညှိနှိုင်းရန်လိုအပ်ပြီး ပြည်သူလူထုအများသုံးလမ်းနှင့်မနီးလွန်းသော နေရာဖြစ်ရပါမည်။

(ခ)ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း။ ။ရွှေ့ပြောင်းမည့်နေရာသတ်မှတ်ခြင်း၊ ပျားမွေးမြူရေးပစ္စည်းစုစည်းခြင်း၊ ယာဉ်၊ စက်ဆီ၊ လုပ်သားများအားကြိုတင်ပြင်ဆင်စုဆောင်းခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းမည့်အကွာအဝေးနှင့်အချိန်တွက်ချက်ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းရာတွင်စိတ်မချရသည့် ပျားအိမ်အစိတ်အပိုင်းများလဲလှယ်ခြင်း၊ ပျားဘုရင်မအား စစ်ဆေး၍ လျှောင်အိမ်အတွင်းအစာနှင့်အတူ ထည့်ပြီးသားလောင်းဘောင်(၂)ချပ်ကြားတွင် ပြုတ်မကျစေရန် သေချာစွာထားသိုခြင်း၊ ပျားသလက်ချပ်များလှုပ်ရှားမှုမရှိစေရန်သံရိုက်ထိန်းခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနေစဉ် လမ်းခရီးတွင်ပျားအိမ်များပြုတ်ကျမှု၊ လှုပ်ရှားမှုမရှိစေရန်၊ စနစ်တကျစီထားခြင်းနှင့် ညနေစောင်းပျားများ ပျားအုံတွင်းပြန်ဝင်ပြီးချိန်တွင်မှပျားအုံဝင်ပေါက်အားပိတ်ဆို့ခြင်း၊ လိုအပ်ပါကမော်တော်ယာဉ်နှင့် အနီးဆုံး နေရာသို့ ကြိုတင်ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်းစသည်တို့ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားရပါမည်။

(ဂ)သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း။ ။ပျားအုံများသယ်ယူရွှေ့ပြောင်းရာတွင်ညအချိန်အပူချိန်လျော့နည်းချိန်တွင်သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းရပါမည်။ ပျားအုံများအား နေဒဏ်၊ မိုးဒဏ်မှ အကာအကွယ်များပြုလုပ်ပေးရပါမည်။ ပျားအုံများအားသယ်ပိုးရာတွင်ညင်သာစွာကိုင်တွယ်၍တည့်မတ်စွာသယ်ယူရပါမည်။

(ဃ)နေရာသစ်တွင်နေရာချထားခြင်း။ ။ပျားအုံဝင်/ထွက်ပေါက်များမဖွင့်မီနှင့်ဖွင့်နေစဉ် ရေပက်ဖျန်းပေးခြင်းပြုလုပ်ပေးရပါမည်။ နောက်တစ်ရက်တွင်ပျားဘုရင်မအားလျှောင်အိမ်မှ လွှတ်ပေးခြင်း၊ ပျားအုံအတွင်းရှင်းလင်းခြင်း၊ ပျက်စီးသွားသောပျားအိမ်အစိတ်အပိုင်းများ အားလဲလှယ်ခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်၍ ပတ်ဝန်းကျင်ပြည့်သူများအားအသိပေးခြင်း၊ လိုအပ်သောတားမြစ်ချက်များရေးသား၍ မြင်သာအောင် ချိတ်ဆွဲခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရပါမည်။

ရွှေပြောင်းပျားမွေးမြူခြင်းကြောင့် ပျားအုံလျင်မြန်စွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ တောင်သူများ၏ သီးနှံအထွက်တိုးမှုကို ဝတ်မှုန်ကူးပေးခြင်းဖြင့် အထောက်အကူပေးနိုင်ခြင်း၊ ပျားရည်၊ ဝတ်မှုန်အမြောက်အများထုတ်ယူရရှိနိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူလူထုအားကျယ်ပြန့်စွာ ထိတွေ့ပညာပေးစည်းရုံးလက်တွေ့ ပြသနိုင်ခြင်း စသည့် အကျိုးများရရှိနိုင်ပြီး။ ရွှေပြောင်းရသဖြင့်ပျားများ၊ ပျားအိမ်နှင့်လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းကိရိယာများ ပျက်စီးနိုင်ခြင်းနှင့်ဟောင်းနွမ်းလွယ်ခြင်း၊ ပျားများဆက်တိုက်အလုပ်လုပ်ရသဖြင့်ပင်ပန်းခြင်း၊ သက်တမ်းတိုခြင်း၊ ပျားအုံအားအမြဲမပြတ်ဂရုစိုက်ကြပ်မတ်နေရန်လိုခြင်း၊ ပျားရောဂါများကူးစက်လွယ်ခြင်း၊ ရေ၊ လေ၊ တိရစ္ဆာန်စသည့်မမျှော်မှန်းနိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်တတ်ခြင်းစသည့် အားနည်းချက်များတွေ့ရှိရပါသည်။

ယခုအခါတွင် ဌာနပိုင်မွေးမြူရေးပျားအုံများအပြင် ပုဂ္ဂလိကမွေးမြူသူလုပ်ငန်းရှင်များ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမိုများပြားလာသဖြင့် ရွှေပြောင်းမွေးမြူရာတွင်တိုးတက်လာသော ပျားအုံအရေအတွက်နှင့် လက်ရှိပျားစားကျက်ဧရိယာတို့မမျှသည့်အပြင်စိုက်ခင်းများတွင် ပိုးသတ်ဆေးအလွန် အကျံ့သုံးစွဲလာကြသဖြင့်လည်း ပျားစားကျက်အသစ်များ၊ ပျားစာပင်အသစ်များအားရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်လိုအပ်နေပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အလိုက်ဌာန၊ ပုဂ္ဂလိကမွေးမြူသူလုပ်ငန်းရှင်တို့ပူးပေါင်း၍ တောင်သူစိုက်ခင်းရှင်များနှင့်ပြည်သူလူထုအားပျားမွေးမြူရေး အသိပညာပေးစည်းရုံးမှုများဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက ခေတ်မီ ပျားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝတ်မှုန်ကူးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသဖြင့်ကျေးလက်ဒေသနေတောင်သူများ၏ အကျိုးစီးပွားအားအထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်းတင်ပြလိုက်ရပါပေသည်။ ။

ကိုးကား

အခြေခံပျားမွေးမြူရေးပညာ၊ ပျားလုပ်ငန်းဌာန